

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr 130
Rady Miasta Konina
z dnia 27 maja 2015 roku

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE W KONINIE

**PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY
PROGRAM PROFILAKTYCZNO – EDUKACYJNY
DLA UCZNIÓW KLAS V KONIŃSKICH SZKÓŁ
PODSTAWOWYCH**

Konin 2015 r.

WSTĘP

Niniejsze opracowanie to program zajęć dla dzieci z zakresu profilaktyki pierwszorzędowej adresowanej do uczniów, niezależnie od ich indywidualnych doświadczeń.

Dzieci w wieku 10-12 lat zaczynają w bardziej samodzielny sposób eksplorować otoczenie, podejmować różnorodne role społeczne, rozwiązywać problemy, a jednocześnie często nie posiadają umiejętności rozpoznawania sytuacji niebezpiecznych i radzenia sobie z nimi.

Program ma dostarczyć dzieciom wiedzy na temat różnych form krzywdzenia, nauczyć rozpoznawania sytuacji niebezpiecznych i poszukiwania źródeł pomocy i wsparcia.

Zajęcia profilaktyczne nie dają gwarancji ochrony dzieci przed krzywdzeniem, jednak mogą pomóc im rozpoznawać trudne sytuacje i sięgać po pomoc.

Zajęcia mają na celu aktywizować uczniów do rozwiązywania przedstawianych problemów, zachęcać do prezentowania własnych opinii i stanowisk.

Przemoc wobec dzieci wiąże się z różnego typu konsekwencjami. Mogą one pojawić się już w dzieciństwie (tzw. konsekwencje krótkoterminowe), ale występują także w dorosłym życiu (tzw. konsekwencje długoterminowe). Konsekwencje przemocy mogą dotyczyć sfery: fizycznej, emocjonalnej, poznawczej i społecznej życia dziecka a potem osoby dorosłej. Zdarza się, że emocjonalne konsekwencje przemocy są dla dziecka trudniejsze i bardziej bolesne niż fizyczne.

Przemoc wobec dzieci przybiera różne formy. Wszystkie one mogą być niszczące dla dziecka. Różne formy krzywdzenia dziecka często współwystępują ze sobą.

Umiejętność rozpoznawania symptomów przemocy wobec dzieci jest konieczna, by móc ochronić je przed krzywdzeniem i zaniedbywaniem. Nie każdy musi bezpośrednio angażować się w rozwiązywanie trudnej sytuacji dziecka. Jednak zauważenie, że dzieje się coś niepokojącego i zareagowanie na to, jest warunkiem uzyskania pomocy przez dziecko.

Program jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 oraz Strategią rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Konina na lata 2015-2025.

1. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Przekazanie dzieciom wiedzy na temat zagrożeń oraz rozwijanie umiejętności ochrony w sytuacjach zagrożenia przemocą.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Wzrost świadomości na temat rodzajów przemocy;
- Wzmocnienie w dziecku przekonania, że ma prawo dbać o swoje bezpieczeństwo;
- Wzrost umiejętności identyfikacji zagrożeń wynikających z przemocy;
- Dostarczenie dzieciom informacji dotyczących prawa do zapewnienia im pomocy w trudnych sytuacjach;
- Kształtowanie umiejętności podejmowania rozsądnych decyzji w sytuacji przemocy w rodzinie, w szkole, środowisku;
- Dostarczenie informacji na temat wybranych form pomocy dzieciom doświadczającym krzywdzenia.

2. ZADANIA W RAMACH PROGRAMU.

1. Nawiązanie współpracy ze szkołami w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec dzieci.
2. Prowadzenie w szkołach zajęć profilaktyczno - edukacyjnych dla dzieci na temat zjawiska przemocy: definicja i rodzaje przemocy, mity dotyczące przemocy, zagrożenia wynikające z bierności wobec przemocy, sposoby radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia, informacje na temat instytucji i organizacji pomagających w rozwiązaniu problemu przemocy.
3. Zachęcanie dzieci do szukania pomocy w sytuacji wystąpienia u nich przemocy lub do odpowiedniego reagowania w sytuacji, gdy są świadkami zachowań przemocowych.

4. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i pracy socjalnej dla rodzin, w których występuje przemoc.
5. Badanie zjawiska dotyczącego zachowań przemocowych wobec dzieci, za pomocą skierowanej do nich ankiety.

3. SZCZEGÓŁOWE ETAPY REALIZACJI PROGRAMU:

1. Nawiązanie współpracy ze szkołami.
2. Zbadanie zjawiska przemocy wobec dzieci za pomocą skierowanej do nich ankiety.
3. Przeprowadzenie jedno godzinnych zajęć profilaktyczno – edukacyjnych.
4. Zachęcanie dzieci do korzystania z pomocy specjalistów Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w przypadku doznawania przemocy.
5. Współpraca z pracownikami socjalnymi w celu zdiagnozowania sytuacji rodzin, w których zaistnieje podejrzenie występowania przemocy domowej wobec dzieci.
6. Podjęcie odpowiednich procedur w związku z występowaniem zjawiska przemocy.

4. ZAKŁADANE EFEKTY:

1. Uczeń wie, co to jest przemoc (fizyczna, psychiczna, molestowanie seksualne – tak zwany „zły dotyk”, zaniedbanie).
2. Uczeń potrafi odróżnić przemoc od agresji.
3. Zna pojęcia: sprawca przemocy, ofiara i świadek przemocy.
4. Nazywa uczucia/stany emocjonalne sprawcy i ofiary przemocy.
5. Potrafi rozpoznać przemoc w codziennych sytuacjach.
6. Umie zareagować w sytuacji wystąpienia przemocy.
7. Wie, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji doświadczania przemocy.
8. Zna konsekwencje prawne stosowania przemocy.

5. ADRESACI PROGRAMU: Uczniowie klas V szkół podstawowych z terenu Konina.

6. KONSPEKT ZAJĘĆ

Temat: „Co to jest przemoc?”

Forma: Grupowa

Czas: 45 minut – 1 godzina lekcyjna

CELE:

1. Zapoznanie dzieci z definicjami przemocy oraz jej rodzajami.
2. Zapoznanie dzieci z podstawowymi ich prawami.
3. Zapoznanie dzieci ze sposobami zatrzymania przemocy.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

1. Katalog praw zawartych w Konwencji o Prawach Dziecka Organizacji Narodów Zjednoczonych.
2. Fragment filmu edukacyjnego: „Dzieci maltretowane i molestowane. Jak o tym mówić?” Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
3. Ulotki z informacjami, do kogo można się zgłosić o pomoc w przypadku doznawania przemocy.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Powitanie uczniów, zapoznanie z tematem zajęć.
2. Przyjęcie zasad pracy z klasą:
 - słuchamy siebie nawzajem – mówi tylko jedna osoba;
 - nie oceniamy innych – każdy może wypowiedzieć swoje zdanie;
 - bierzemy udział w zajęciach, ale mamy prawo nie dzielić się swoimi opiniami – nikogo nie wolno zmuszać do wypowiedzi.
3. Burza mózgów. Co to jest przemoc?
4. Przedstawienie definicji przemocy i jej rodzajów.
5. Rozróżnienie pojęć: sprawca przemocy, ofiara i świadek przemocy.
6. Odróżnianie zachowań agresywnych od przemocowych – ćwiczenia na przykładach.
7. Wskazanie, że przemoc jest przestępstwem. Nie ma usprawiedliwienia dla stosującego przemoc.
8. Przemoc a milczenie – co mogę zrobić, gdy doświadczam przemocy lub gdy jestem świadkiem przemocy – do kogo można się zwrócić o pomoc?
9. Fragment filmu edukacyjnego: „Dzieci maltretowane i molestowane. Jak o tym mówić?”
10. Odpowiadanie na zadawane przez dzieci pytania związane z tematyką spotkania.

11. Przeprowadzenie ankiety: „Wiedza o przemocy w rodzinie, w szkole i środowisku”, mającej na celu określenie poziomu wiedzy na temat badanego zjawiska przemocy.
12. Rozdanie uczniom broszury z prawami dziecka zawartymi w Konwencji o Prawach Dziecka.
13. Rozdanie materiałów informacyjnych na temat instytucji i organizacji pomagających w sytuacji wystąpienia przemocy.
14. Dyskusja z uczniami na temat problematyki poruszanej podczas zajęć.
15. Na zakończenie zajęć, prowadzący przekazują informację o możliwości skorzystania w szkole na przerwie z indywidualnych konsultacji dotyczących programu.
16. Pożegnanie uczniów, podziękowanie za udział w zajęciach.

7. REALIZATORZY PROGRAMU: Pracownicy Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

ANKIETA

Wiedza o przemocy w rodzinie, szkole i środowisku.

Płeć: **Dz. Ch.**

Wiek:.....

1. Przemoc – co to jest?

.....
.....
.....
.....

2. Czy zauważasz przemoc w swoim otoczeniu?

- a) tak, zauważam
- b) nie, nie zauważam

3. Czy kiedykolwiek sam/sama doznałeś/aś przemocy?

- a) tak
- b) nie

4. Gdzie najczęściej doświadczają się przemoc?

- a) dom
- b) szkoła
- c) wśród kolegów
- d) inne

5. Czy reagujesz, gdy ktoś kogoś krzywdzi?

- a) nie,
dlaczego?

.....
.....
.....

- b) tak,
w jaki sposób?

.....
.....
.....

6. Gdzie można zwrócić się o pomoc w przypadku doznawania przemocy?

a) policja

b) szkoła

c) służba zdrowia

d) pomoc społeczna

e) inne.....

7. Czy można liczyć na pomoc w przypadku bycia ofiarą przemocy?

.....
.....
.....

8. Kim jest sprawca przemocy?

.....
.....
.....

9. Czy stosowanie przemocy jest skutecznym sposobem rozwiązywania problemów?

.....
.....
.....

10. Jak często sam/sama stosujesz przemoc, aby osiągnąć jakiś cel?

a) w ogóle

b) bardzo rzadko

c) czasami

d) często

Jaka jest Twoja reakcja w takiej sytuacji?

.....
.....
.....

11. Kto Twoim zdaniem najczęściej zostaje ofiarą przemocy?

.....
.....
.....

12. Kiedy Twoim zdaniem zwykle przemoc ma miejsce?

a) pod wpływem środków odurzających (alkohol, narkotyki)

b) w sytuacjach zależności (np. psychiczna, finansowa)

c) nie ma znaczenia, zwykle jest to impuls.

Prawa Dziecka

Poczytaj mi Mamo !... Poczytaj mi Tato !

PRAWA DZIECKA

Niech się wreszcie każdy dowie
I rozpowie w świecie całym,
Że dziecko to także człowiek,
Tyle, że jeszcze mały.

Dlatego ludzie uczeni, którym za to należą się brawa,
Chcąc wielu dzieci los odmienić,
Stworzyli dla was mądre prawa.

Więc je na co dzień i od święta - Spróbujcie dobrze zapamiętać!

**Nikt mnie siłą nie ma prawa zmuszać do niczego,
a szczególnie do zrobienia czegoś niedobrego.**

(artykuł 33, 34 i 36 Konwencji o Prawach Dziecka)

**Mogę uczyć się wszystkiego, co mnie zaciekawi
i mam prawo sam wybierać z kim się będę bawić.**

(artykuł 13, 15, 16 i 17 Konwencji o Prawach Dziecka)

**Nikt nie może mnie poniżyć, krzywdzić, bić, wyzywać
i każdego mogę zawsze na ratunek wzywać.**

(artykuł 19, 28, 34, 36 i 37 Konwencji o Prawach Dziecka)

**Jeśli mama albo tata już nie mieszka z nami,
nikt nie może mi zabronić spotkać ich czasami.**

(artykuł 9 i 10 Konwencji o Prawach Dziecka)

**Nikt nie może moich listów czytać bez pytania,
Mam też prawo do tajemnic i własnego zdania.**

(artykuł 16 Konwencji o Prawach Dziecka)

**Mogę żądać, aby każdy uznał moje prawa,
a gdy różnię się od innych, to jest moja sprawa.**

(artykuł 2, 3, 4, 22, 23, i 30 Konwencji o Prawach Dziecka)

**Tak się tu w wiersze poukładały
Prawa dziecka na całym świecie,
Byście w potrzebie z nich korzystały,
Najlepiej jak umiecie.**

BIBILOGAFIA:

1. *Konwencja o prawach dziecka z 1989 roku (fragmenty)*
2. *Marcin Brykczyński, O prawach dziecka, „Pentliczek” nr 23, 31 maj 1993*

INSTYTUCJE I ORGANIZACJE POMAGAJĄCE PRZECIWDZIAŁAĆ PRZEMOCY

- **KOMENDA MIEJSKA POLICJI**
ul. Przemysłowa 2, 62-510 Konin
TELEFON ALARMOWY **997**
Telefon zaufania **800-130-334**
- **PROKURATURA REJONOWA**
ul. Zakładowa 7, 62-510 Konin
Telefon **63 242-85-54**
- **SĄD REJONOWY**
ul. Chopina 28, 62-510 Konin
Telefon **63 270 88 00**
- **MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE**
ul. Przyjaźni 5, 62-510 Konin
Telefon **63 242 62 32**
SEKCJA PORADNICTWA RODZINNEGO I INTERWENCJI KRYZYSOWEJ
ul. Staszica 17, 62-500 Konin
Telefon **63 244 59 16**
- **SZPITALNY ODDZIAŁ RATUNKOWY**
ul. Szpitalna 45, 62-504Konin
Telefon **63 240 40 00**
- **SZKOŁA (pedagog, wychowawca, dyrektor)**
- **TELEFON ZAUFANIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
116 111
- **TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DZIECI**
ul. Noskowskiego 1a, 62-510 Konin
Telefon **63 242 34 71**
RZECZNIK PRAW DZIECKA – Telefon 63 242 34 71 lub 601 148 348
- **DZIECIĘCY TELEFON ZAUFANIA RZECZNIKA PRAW DZIECKA**
www.brpd.gov.pl
Telefon zaufania **800 12 12 12**
- **POGOTOWIE OPIEKUŃCZE**
ul. Kurpińskiego 3, 62-510 Konin
Telefon **63 243 10 99**
- **TOWARZYSTWO INICJATYW OBYWATELSKICH**
ul. PCK 13, 62-500 Konin
Telefon **63 240 61 93**